

Perjantai 19.03. Stoa, Itäkeskus, Helsinki

Kevään 2010 koulutuspäiville kokoonnuttiin suuremmalla joukolla kuin koskaan aiemmin Sk ry:n lyhyessä historiassa. Paikalla oli 32 osanottajaa, kolme tulkkiä sekä luennoitsijana kuurosokeusnäkökulmaa meille valottamassa Sanna Paasonen.

Liisa Sammalpenger kertoi Suomessa tehdyistä ensimmäisistä kirjoitustulkkausvaljaista ja niiden ensimmäisestä käytöstä viime marraskuussa Turussa. Kaikkien kokeiltavana ja tutustuttavana oli neljät valjaat. Näimme myös demonstraation, miten esimerkiksi museokierroksella voi hyödyntää valjaita. Lisäksi saimme kokeilla Tampereen yliopistossa (TaY) kirjoitustulkkauskehittävää Sprintanium Beta Version -ohjelmaa.

Saimme viestin TaY:n tutkija Anukaisa Alanteelta. Anukaisa Alanne on kiinnostunut seuraamaan ja kuvaamaan tilanteita, joissa kirjoitustulkataan vierasta kieltä – hän on kiinnostunut kaikesta kirjoitustulkkauskehittämisestä vieraalla kielellä (muu kuin suomi) ja haluaisi myös haastatella ihmisiä noin 1,5 tunnin haastatteluin. Halukkaat ottakaa yhteyttä Anukaisa Alanteeseen Tampereen yliopistoon tai Heikki ”Hexi” Teräkselle! Anukaisan videoinnissa tallennetaan vain äännet ja tulke, ei ihmisiä.

Alun perin luennoitsijaksi lupautunut Suomen Kuurosokeat ry:n Stina Ojala valitettavasti sairastui, mutta Sanna Paasonen hoiti ”tuurauksen” lyhyellä varoajalla 110-prosenttisesti. Päivän anti oli suurenmoinen Sannan vastatessa kaikkiin esittämiimme kysymyksiin rauhallisesti ja perusteellisesti.

Tässä muutama Sannan esittämä perusasia, jotta kuurosokean kohtaaminen olisi helpompaa:

1. Anna aikaa.
2. Ei ole vain yhtä ainoa tapaa opastaa.
3. Hyvä kuvailu vastaa ympäröivän maailman todellisuutta.
4. Älä vilkuta tai huuda, vaan kosketa.
5. Minimoi tai poista auditiiviset tai visuaaliset häiriötekijät.
6. Haptisuus on tärkeä elementti kuurosokeiden elämässä ja maailmassa.
7. Oman nimen sanominen, myös paikallaolijat, kuka seisoo missäkin, onko tuttuja. Kun joku kulkee ohi, niin kerro, kuka tulee vastaan, jotta kuurosokea voi tervehtiä. On tärkeää, että kerrotaan kuka puhuu. Myös paikallaolijat, kuka seisoo missäkin, onko tuttuja.
8. Muista, että kuurosokealla on oma päätösvalta, hän valitsee itse esim. minne istuu.
9. Hygienia korostuu taktiillisessa viittomisessa.
10. Kysy, jos et tiedä tai olet epävarma. Olemme heterogeeninen ryhmä.

”Raapaisimme” sosiaalisia pikaviestejä nopealla kartoituksella, kuka mitäkin asiasta tietää. Luentosalissa myös kiersi Riitta Lahtisen kirja sosiaalisista pikaviesteistä vuodelta 2005.

Lauantai 20.03. Omnivis Oy:n toimisto, Malmi, Helsinki

Yhdistyksen sääntömääräisen vuosikokouksen ja ruokatauon jälkeen meitä kokoontui 10 henkeä keskustelemaan etiikasta Kuuloliitto ry:n entisen suunnittelija-tutkijan, nykyisen järjestösihteerin Esa Kalelan johdolla.

Esa esitti todellisia ja kinkkisiä tapauksia, joiden kautta pohdimme asioita. Keskustelu oli runsasta ja puheenvuoropyyntöjä jonossa. Totesimme, että etiikkakeskustelu on aina paikallaan! Sitä ei voi sisäistää pelkän koulutuksen avulla vaan se vaatii jatkuvaa itsepohdiskelua ja rajanvetoa – arki tuo mukanaan yllätyksiä, kokemus antaa valmiuksia ratkoa eteen tulevia etiikkakysymyksiä.

Aloitimme miettimällä 5 minuuttia Esan esittämää kysymystä ”Mikä merkitys etiikalla on omassa työssä?”

- Etiikka on jännittävin ja haastavin osa työtäni. En tule eettisesti koskaan valmiiksi. Voin aina kasvaa eettisesti. Aina löytyy pohdittavaa ja eri näkökantoja.
- Etiikkaan törmää jatkuvasti, nyt alussa ja jatkossa. Raja ei ole selkeä, on kyse vaitiolosta ja jääviydestä yms.

Tauon jälkeen jatkoimme vilkasta keskustelua samaisesta aiheesta Esan esitellessä uusia tapauksia virittämään keskustelua. Hän oli poiminut nimenomaan tapauksia, joihin ei löydy suoria vastauksia ammattisäännöstöstämme. Yhtenä tapauksenamme oli ”Asiakas solvaa tulkkia räikeään sävyyn ennen ja/tai jälkeen tulkaustilanteen? Miten tulisi toimia?”

Lauantaina kuulumme myös, ettei SKTL ry:n ”kielipuolella” tulkata videoita eikä muutakaan multimediata materiaalia, *ellei* materiaalia ole toimitettu hyvissä ajoin etukäteen tutustuttavaksi. Olisiko tässä ”meidän puolelle” lainattavaa... Paljon kirjoitustulkkauksia tekevät ja/tai opiskelutulkkeina toimivat tietävät, että vastaan tulee usein ja yllättäen tilanteita ”nyt katsomme videon/dokumentin/lyhytfilmin ilman tekstitystä”. Mikä tilanteessa mahtaa olla eettisesti oikea ratkaisu?

Koulutuspäivät päättyivät klo 16, vaikka aihe olisi kovin innostanut jatkamaan erittäin antoisaa keskustelua.